

Kontroly deratizace a jejich právní podklady

Pavel Rödl - prodl@volny.cz

Státní zdravotní ústav, Praha

23. Pečenkovy epidemiologické dny

22. - 24. 9. 2009

Hotel Gustav Mahler, Křížová 4, 568 01 Jihlava

Kontroly deratizace a jejich právní podklady

Pavel Rödl

Motto:

úroveň každé činnosti odráží úroveň její kontroly

Deratizace = multidisciplinární obor

vyžaduje od kontrolorů a metodiků praktické znalosti a kreativní přístup

zdravotnictví
životní prostředí,
zemědělství
ostatní státní správa

zákon č. 114/1992 Sb.

§ 50

Základní podmínky ochrany zvláště chráněných živočichů

(3) Ochrana podle tohoto zákona se nevztahuje na případy, kdy je zásah do přirozeného vývoje zvláště chráněných živočichů prokazatelně nezbytný v důsledku běžného obhospodařování nemovitostí nebo jiného majetku nebo z důvodů hygienických, ochrany veřejného zdraví a veřejné bezpečnosti anebo leteckého provozu. V těchto případech je ke způsobu a době zásahů nutné předchozí stanovisko orgánu ochrany přírody, pokud nejde o naléhavý zásah z hlediska veřejného zdraví a veřejné bezpečnosti nebo bezpečnosti leteckého provozu. V tomto stanovisku orgán ochrany přírody může uložit náhradní ochranné opatření, například záchranný přenos živočichů.

§ 56

Výjimky ze zákazů u památných stromů a zvláště chráněných druhů rostlin, živočichů a nerostů

- (1) *Výjimky ze zákazů u památných stromů a zvláště chráněných druhů rostlin, živočichů a nerostů podle § 46 odst. 2, § 49, 50 a § 51 odst. 2 může v případech, kdy jiný veřejný zájem výrazně převažuje nad zájmem ochrany přírody, povolit orgán ochrany přírody.*
- (3) *Výjimku ze zákazu u zvláště chráněných rostlin a živočichů lze udělit jen*
- a) *v zájmu veřejného zdraví* nebo veřejné bezpečnosti,

Zákon č. 137/2006 o veřejných zakázkách

§ 74 Složení hodnotící komise

§ 75 Jednání hodnotící komise

§ 76 Posouzení nabídek

§ 77 Mimořádně nízká nabídková cena

§ 78 Hodnotící kritéria

(1) Základním hodnotícím kritériem pro zadání veřejné zakázky (dále jen "základní hodnotící kritérium") je

a) ekonomická výhodnost nabídky, nebo

b) nejnižší nabídková cena

Kontroly deratizace a jejich právní podklady

1.Kontroly provádění deratizace s ohledem na lokalitu (*Metodika deratizace, z. 258/2000 Sb., předpisy MŽP a MZCR*)

2.Ostatní související činnost (*zákon o chem. látkách a přípravcích, z. o uvádění biocidních přípravků na trh, z.o odpadech, o obalech, živnostenský zákon, zákony MŽP a další*)

3.Kontroly odhadů (výpočtů) účinnosti
(*Metodika deratizace*)

Kontroly deratizace a jejich právní podklady

Příklady použitelných právních předpisů

MZ CR (z.258/2000 Sb., z.120/2002 Sb.,v.424/2004 Sb., v. 347/ 2002 Sb., a další)

MŽP (z.114/1992 Sb.- o ochraně přírody a krajiny, v.395/1992 Sb. – seznam ohrožených druhů, z.356/2003 Sb. – o chem. látkách a chem. přípravcích, z.185/2001 Sb. - o odpadech, v.381/2001 Sb. – Katalog odpadů)

Mze (z. 246/1992 Sb. Na ochranu zvířat proti týrání – řeší otázky mechanické deratizace)

Ostatní státní správy (např. z. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání)

Kontroly deratizace a jejich právní podklady

Zákon č. 258/2000 Sb. o ochraně veřejného zdraví

- řeší základní otázky provádění DDD
- určuje podmínky získání oprávnění k této činnosti
- určuje mimo jiné i základní povinnosti orgánů ochrany veřejného zdraví v souvislosti s touto činností

zákon č. 258/2000 Sb.,

§ 55

Ochrannou dezinfekcí, dezinsekcí a deratizací je činnost směřující k ochraně zdraví fyzických osob a k ochraně životních a pracovních podmínek před původci a přenašeči infekčních onemocnění, škodlivými a epidemiologicky významnými členovci, hlodavci a **dalšími živočichy**. Člení se na....

Zákon 120/2002 Sb.

o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů

§ 2

- (3) Škodlivým organismem je každý organismus, který má nepříznivý účinek na člověka nebo jehož přítomnost je nežádoucí, nepříznivě ovlivňuje činnost lidí nebo předměty, které užívají nebo vyrábějí, nebo působí nepříznivě na ostatní živé organismy nebo na životní prostředí; při používání biocidních přípravků je škodlivý organismus cílovým organismem.

§ 57

(1) *Běžnou ochrannou dezinfekci, dezinsekcí a deratizací je povinna podle potřeby provádět každá osoba, a to jako součást čištění a běžných technologických a pracovních postupů.*

zákon č. 258/2000 Sb.,

§ 57

(2) Speciální ochrannou dezinfekci, dezinsekcí a deratizací je povinna **podle potřeby** ve své provozovně zajistit každá fyzická osoba, která je podnikatelem, právnická osoba a každá osoba při likvidaci původců nákaz, při **zvýšeném výskytu** škodlivých a epidemiologicky významných členovců, hlodavců a dalších živočichů. Jde-li o obytné místnosti, pobytové místnosti a nebytové prostory nesloužící k podnikání, má povinnost podle věty první vlastník nemovitosti nebo společenství vlastníků a u nemovitosti v majetku České republiky organizační složka státu nebo příspěvková organizace, které přísluší hospodaření s ní.

zákon č. 258/2000 Sb.,

§ 56

Osoba, která provádí ochrannou dezinfekci, dezinsekcí nebo deratizaci,

- a) smí použít jen přípravky, jejichž uvedení na trh bylo povoleno (zákon č. 120/2002 Sb.) a musí dodržet návod k jejich použití stanovený výrobcem,*
- b) může použít přípravky a postupy jen v míře nezbytně nutné tak, aby účelu ochranné dezinfekce, dezinsekcce a deratizace bylo dosaženo a životní a pracovní podmínky nebyly ohroženy či poškozeny,*
- c) je povinna kontrolovat její účinnost*

§ 58

Typy kurzů a oprávnění k práci v jednotlivých rezortech

§ 61

(2) Příslušný orgán ochrany veřejného zdraví může z vlastního nebo jiného podnětu rozhodnutím provedení speciální ochranné dezinfekce, dezinfekce a deratizace nařídit, pokud hrozí šíření nákazy, **zvýšený výskyt přenašečů** infekčních onemocnění nebo šíření škodlivých a epidemiologicky významných členovců, hlodavců a dalších živočichů.

(2) Krajské hygienické stanice náleží

b) vykonávat státní zdravotní dozor nad dodržováním zákazů a plněním dalších povinností stanovených tímto zákonem

a zvláštními právními předpisy k ochraně veřejného zdraví včetně ochrany zdraví při práci před riziky plynoucími z fyzikálních, chemických a biologických faktorů pracovních podmínek

zákon č. 258/2000 Sb.,

§ 82

- k) nařizovat, organizovat, řídit a popřípadě i provádět opatření k předcházení vzniku a zamezení šíření infekčních onemocnění
- r) provádět hodnocení a řízení zdravotních rizik a podílet se na monitorování faktorů životního prostředí a životních a pracovních podmínek
- j) projednávat přestupky na úseku ochrany veřejného zdraví podle zvláštního právního předpisu

zákon č. 258/2000 Sb.,

§ 84

- (1) Při výkonu státního zdravotního dozoru orgány ochrany veřejného zdraví v rozsahu své působnosti
 - a) dozírají, zda osoby plní povinnosti stanovené k ochraně veřejného zdraví tímto zákonem, zvláštními právními předpisy a rozhodnutím či opatřením orgánu ochrany veřejného zdraví vydaným na základě těchto právních předpisů
- 4) Státní zdravotní dozor vykonávají krajské hygienické stanice

zákon č. 258/2000 Sb.,

§ 86

Zdravotní ústavy a Státní zdravotní ústav

K monitorování faktorů životního prostředí a životních a pracovních podmínek, přípravě podkladů pro hodnocení a řízení zdravotních rizik, k výchově k podpoře a ochraně veřejného zdraví a k poskytování poradenských služeb a dalších služeb na úseku ochrany veřejného zdraví se zřizují zdravotní ústavy

Zdravotní ústavy mohou v hlavní činnosti dále provádět referenční činnost a ohniskovou dezinfekci, dezinfekci a deratizaci.

zákon č. 258/2000 Sb.,

§ 88

(1) Zaměstnanci orgánů ochrany veřejného zdraví se při plnění úkolů orgánů ochrany veřejného zdraví a výkonu oprávnění podle tohoto zákona a zvláštních právních předpisů prokazují služebním průkazem....

Pokud hrozí šíření nákazy, zvýšený výskyt přenašečů infekčních onemocnění a škodlivých nebo epidemiologicky významných členovců, hlodavců a dalších živočichů.... k nařízení, provedení a kontrole protiepidemických opatření mohou v mimořádných případech hodných zvláštního zřetele vstupovat do obydlí fyzických osob. Fyzické osoby jsou povinny jim tento vstup umožnit a strpět či provést opatření nařízená podle tohoto zákona k zamezení vzniku a šíření infekčních onemocnění

zákon č. 258/2000 Sb.,

§ 88

(3) Zaměstnanci orgánů ochrany veřejného zdraví jsou při výkonu státního zdravotního dozoru a při plnění dalších úkolů podle tohoto zákona a zvláštních právních předpisů dále oprávněni

- a) provádět měření a odebírat materiál a vzorky potřebné pro plnění úkolů orgánu ochrany veřejného zdraví; o provedeném odběru vzorků a měření pořizují protokol,
- b) pořizovat obrazovou dokumentaci o zjištěných skutečnostech,
- c) nahlížet do dokladů, dalších písemností a záznamů dat, činit si z nich výpisy a požadovat písemná nebo ústní vysvětlení,

§ 88

(6) Zaměstnanci orgánů ochrany veřejného zdraví

jsou oprávněni přizvat k účasti na plnění úkolů podle tohoto zákona a zvláštních právních předpisů zaměstnance zdravotního ústavu, popřípadě jiné odborně způsobilé osoby.

Tito zaměstnanci zdravotního ústavu a jiné odborně způsobilé osoby mají práva a povinnosti kontrolních zaměstnanců, a to v rozsahu pověření daného jim příslušným orgánem ochrany veřejného zdraví.

zákon č. 258/2000 Sb.,

§ 88

Kontrolované osoby jsou povinny umožnit jim výkon oprávnění v rozsahu pověření. Zaměstnance zdravotního ústavu a jiné odborně způsobilé osoby nelze pověřit oprávněním ukládat opatření nebo sankce podle tohoto zákona nebo zvláštních právních předpisů. Zaměstnanci Státního zdravotního ústavu, zdravotních ústavů, jakož i zaměstnanci jiné odborně způsobilé osoby jsou povinni zachovávat mlčenlivost o individuálních údajích vztahujících se k fyzickým osobám a o obchodním tajemství, o kterých se při postupu podle tohoto zákona dozvěděli.

Vyhláška č. 424/2004 Sb.,
kterou se stanoví činnost zdravotnických pracovníků a
jiných odborných pracovníků

§ 12

Asistent ochrany veřejného zdraví

d) Spolupracuje na kontrole veškerých dezinfekčních ,
dezinsekčních a deratizačních zásahů a provádí kontrolu
jejich účinnosti

§ 26

Odborný pracovník v ochraně veřejného zdraví

d) Spolupracuje na řízení a kontrole veškerých
dezinfekčních, dezinsekčních a deratizačních zásahů a
zabezpečuje kontrolu jejich účinnosti

Vyhláška č. **424/2004** Sb.,
kterou se stanoví činnost zdravotnických pracovníků
a jiných odborných pracovníků

§ 139

Činnosti odborného pracovníka v ochraně veřejného zdraví se specializovanou působností

... bez odborného dohledu

- a) Identifikuje zdravotní rizika a navrhuje opatření k jejich snížení nebo odstranění
- f) připravuje podklady pro rozhodnutí orgánu ochrany veřejného zdraví

§ 140:

Odborný pracovník v ochraně veřejného zdraví pro epidemiologii

- ... bez odborného dohledu a indikace komplexně zajišťuje
- c) Plán kontrol ... deratizace ve zdravotnických zařízeních

Vyhláška č. 424/2004 Sb.,
kterou se stanoví činnost zdravotnických pracovníků
a jiných odborných pracovníků

§ 142

Odborný pracovník v ochraně veřejného zdraví pro
hygienu obecnou a komunální

... bez odborného dohledu a bez indikace

- a) vykonává specializované postupy související s výkonem státního zdravotního dozoru v oblasti zdravotních rizik životního prostředí a životních podmínek

Vyhláška 347/2002 Sb.

O hygienických požadavcích na prodej potravin a rozsah vybavení prodejny podle sortimentu prodávaných potravin

§ 2

Pro účely této vyhlášky se rozumí:

j) škůdci hmyz, hlodavci, ptáci a jiná zvířata.

§ 10

(1) Prostory, technologická zařízení, včetně pracovních ploch, a pracovní prostředky včetně oděvů se soustavně udržují čisté, v náležitém technickém a funkčním stavu, prosté škůdců.

Výskyt škůdců musí být sledován a v případě jejich výskytu musí být neodkladně provedena opatření k jejich odstranění a k dalšímu zamezení jejich šíření.

Vyhláška 347/2002 Sb.

O hygienických požadavcích na prodej potravin a rozsah vybavení prodejny podle sortimentu prodávaných potravin

§ 11

(2) Při zřízení prodejny se musí zajistit ochrana proti vnikání a usídlení škůdců a technické provedení umožňující uskutečnit běžnou a speciální ochrannou dezinsekcí a deratizaci a odpovídající úklid a dezinfekci.

§ 16

(4) Větrací otvory a okna a nasávací místa, filtry a prostory pro nucené větrání musí být upraveny tak, aby se **zabránilo vnikání a usídlení škůdců včetně ptáků** a jejich průniku do větracího systému a **do prodejny**. Musí být přístupné pro čištění. Pro nutnou údržbu a čištění musí být podle potřeby přístupný celý větrací systém.

Vyhláška 347/2002 Sb.

O hygienických požadavcích na prodej potravin a rozsah vybavení prodejny podle sortimentu prodávaných potravin

§ 21

(1) Pro odpady, které lákají škůdce, nebo je nebezpečí, že se v nich rozmnoží nebo ukryjí, se zřídí uzavřené sklady nebo zařízení upravené tak, aby byl vyloučen přístup škůdců odpadu nebo jejich únik z odpadů, aby byly čistitelné a bylo možné je dezinfikovat. Podle potřeby, vyplývající z druhů odpadů a podmínek odvozu pro likvidaci odpadu, musí být prostory nebo zařízení chlazené tak, aby odpady neohrožovaly prodejnu kontaminací, ani neobtěžovaly v jejím okolí.

Zákon 120/2002 Sb.

o podmínkách uvádění biocidních přípravků a účinných látek na trh a o změně některých souvisejících zákonů

§ 27

Krajská hygienická stanice

- a) kontroluje, jak jsou právníckými osobami a fyzickými osobami oprávněnými k podnikání dodržována ustanovení tohoto zákona,
- b) ukládá právníckým osobám a fyzickým osobám oprávněným k podnikání opatření k nápravě zjištěných nedostatků a pokuty za porušení povinností podle tohoto zákona,
- c) může právníckým osobám a fyzickým osobám oprávněným k podnikání, které uvádějí na trh biocidní přípravek nebo účinnou látku v rozporu s tímto zákonem uložit, aby na své náklady provedly opatření k nápravě spočívající ve stažení biocidního přípravku nebo účinné látky z trhu nebo v jejich zneškodnění,

Kontroly deratizace a jejich právní podklady

©Pavel Rödl prodl@volny.cz, tímto děkuje za vaši
ctěnou pozornost

Studie byla uskutečněna díky projektu MŠMT NPV II, č.2B08009.